

Τήν Ιστορία του τόπου στον οποίο είναι ένταγμένη ή Ένορία τής Αγίας Μαρίνας τήν βρίσκουμε σέ ιστορικές μαρτυρίες αρχαίων χρόνων. Βέβαια ψάχνοντας τά διάφορα ιστορικά κείμενα δέν θά βρούμε μιά ιστορική περιγραφή τής Έκάλης καί αυτό γιατί τόσο οί μυθολογικές καταγραφές, όσο καί οί ιστορικές μαρτυρίες στρέφονται κυρίως στον εύρύτερο χώρο τής Άττικής γής καί φυσικά στό επίκεντρό της που είναι ή Άθήνα.

Η Έκάλη ανήκει στό βορειανατολικό τμήμα τής Άττικής. Είναι ριζωμένη στις ύπώρειες τής Πεντέλης, πού αποτελεί ένα όρεινό όγκο μαζί μέ τήν Πάρνηθα, τόν Ύμηττό καί τό όρος Αιγάλεω, τά φυσικά φρούρια, πού προφύλασσαν τό λεκανοπέδιο από τούς ποικίλους επιδρομείς. Η Πεντέλη από τήν αρχαιότητα έκτός από τά δάση της έδινε καί τό περίφημο πεντελικό μάρμαρο, μέ τό οποίο οί περιώνυμοι γλύπτες τής αρχαιότητος στόλιζαν τό κλεινόν άστν μέ τίς άπαράμιλλες συνθέσεις τους. Στούς δυτικούς, λοιπόν πρόποδες της βρίσκεται ή Έκάλη, ένας από τούς πιό όμορφους χώρους τής άττικής γής.

Η Άττική, νά σημειώσουμε έδώ, σάν χώρος είναι ό πιό όνομαστός στό Έλλαδικό κορμό μέ πλουσιώτερη ιστορική παράδοση. Έδώ άς δοϋμε κάποια γενικά σημεία όπως αυτά αναδύονται μέσα από τήν ιστορική μνήμη.

Άπό τήν μυθολογία πληροφορούμαστε, ότι ό πρώτος βασιλιάς τής Άττικής ήταν ό Κέκροπας, ένα παράξενο πλάσμα πού από τή μέση καί κάτω ήταν φίδι. Ο μϋθος πληροφορεϊ, ότι ήταν "αυτόχθων", φύτρωσε, δηλαδή από τή γή, όπως οί γίγαντες. Ο Κέκροπας όνόμασε την χώρα του Κεκροπία, πού πριν άπ' αυτόν όνομάζονταν Άκτη ή Άκτική, Άθική καί τελικά Άττική.

Η όνομασία πάλι τής Άττικής σύμφωνα μ' έναν άλλο μϋθο θεώρησε σάν πρώτο της βασιλιά τόν Άκταϊο, του όποιου γαμβρός καί διάδοχος ήταν ό Κέκροπας. Όταν βασίλευε ό Κέκροπας έγινε καί ή περιώνυμος άμφισβήτηση τής προστασίας τής χώρας από τούς θεούς Ποσειδώνα καί Άθηνά. Τότε κατά τόν μϋθο οί θεοί θά άποφάσιζαν τόν προστάτη θεό, άλλη παράδοση του μϋθου μιλεϊ, ότι ό Κέκροπας θά έκανε τήν τελική έκλογή, σύμφωνα μέ τά δώρα πού θά πρόσφεραν στήν πόλη καί στήν εύρύτερη περιοχή. Ο Ποσειδώνας μέ τήν τρίαϊνά του έσχισε τό βράχο πάνω στην Άκρόπολη καί άνεπήδησαν άφθονα νερά, στό Έρέχθειο φαινόταν αυτό τό κτύπημα αυτό, πού τό όνόμαζαν "Ερεχθίς θάλασσα". Η Άθηνά χάρισε τό φύτρωμα τής πρώτης έλιάς, γνωστής μέ τό όνομα "κεκυφίιας". Η έλιά αυτή φύτρωσε κοντά στό "Έρέχθειον Πανδρόσειον". Τελικά προτιμήθηκε τό δώρο τής θεάς Άθηνάς, μέ άποτέλεσμα νά άποσύρει τό δώρο του ό Ποσειδώνας καί τά νερά νά είναι από τότε λιγοστά στό λεκανοπέδιο τής Άθήνας καί γενικότερα τής Άττικής.

Μέ τό όνομα Έκάλη υπήρχε αρχαϊος δήμος στον εύρύτερο χώρο τής περιοχής τής Άττικής, καί σύμφωνα μέ κάποιους μελετητές χωροταξικά τοποθετείται στήν περιοχή τών Καλησίων. Ο δήμος αυτός ανήκε στή λεγομένη Λεοντίδα φυλή, ή όποια ήταν μιά από τίς δέκα φυλές τής Άττικής. Αργότερα τή βλέπουμε νά ανήκει στήν Πτολεμαϊδα. Πληροφορίες για τήν μυθική Έκάλη βρίσκουμε στον Πλούταρχο, (Βίοι Παράλληλοι, Θησεύς), αλλά καί στό έπύλλιο του Καλλιμάχου Έκάλη. Άπ' αυτά πληροφορούμαστε, ότι ή Έκάλη ήταν μιά ήλικιωμένη γυναίκα, καλωσυνάτη όμως

καί αρκετά φιλόξενη, πού κατοικοῦσε στήν περιοχή βόρεια, βορειοανατολικά τῆς Ἀθήνας.

Όταν ὁ Θησέας θέλησε νά στερεώσῃ τή βασιλική ἐξουσία του κερδίζοντας τή συμπάθεια τῶν Ἀθηναίων, σκέφτηκε, ὅτι αὐτό θά ἦταν ἐφικτό ἂν κατόρθωνε νά ἀπαλλάξῃ τήν γύρω περιοχή ἀπό κάποιο δεινό, πού ταλαιπωροῦσε τούς ὑπηκόους του. Τότε ἡ περιοχή βορειοανατολικά τῆς Ἀθήνας λεγόταν Τετράπολις. Τήν Τετράπολη τήν ἀπάρτιζαν οἱ οἰκισμοί τοῦ Μαραθῶνος, τοῦ Τρικορύνθου, τῆς Οἰνόης καί τοῦ Προβα-λίνθου, ἐκεῖ περιφερόταν ἕνας ἄγριος ταῦρος, ὁ Μαραθῶνιος ταῦρος, πού προξενοῦσε ἀνυπολόγιστες καταστροφές στούς κήπους καί στίς φυτεῖες τῶν κατοίκων, ἐνῶ πολλοί ἄνθρωποι εἶχαν βρεῖ τραγικό θάνατο ἀπό τά κτυπήματα, πού προξενοῦσε μέ τά φοβερά κέρατά του. Ὁ Θησέας λοιπόν, θέλησε νά ἀπαλλάξῃ τήν περιοχή ἀπό αὐτή τήν ἀπειλή. Όταν ὅμως ξεκίνησε γιά τήν Τετράπολη μιά δυνατή βροχή τόν ἀναγκάζει νά ζητήσῃ καταφύγιο κάπου. Σέ λίγο μπροστά του προβάλλει ἕνα σπίτι στό ὁποῖο κατοικοῦσε μιά γυναίκα πού τήν ἔλεγαν Ἐκάλη, ἡ ὁποία καί δέχθηκε νά φιλοξενήσῃ καί νά περιποιηθεῖ τόν βρεγμένο Θησέα. Ἐκεῖνος τῆς εἶπε ποιός ἦταν καί τό λόγο τῆς παρουσίας του. Όταν πέρασε ἡ δυνατή μπόρα ἐτοιμάστηκε νά φύγει γιά τήν περιοχή τοῦ Μαραθῶνος. Ἐκείνη τόν ἀποχαιρέτησε λέγοντά του πώς θά προσευχηθεῖ στό Δία γιά νά νικήσῃ καί νά ἐπιτύχει τό σκοπό του, καί ἀκόμη θά τοῦ πρόσφερνε θυσία στούς Θεούς ὅσο θά διαρκοῦσε ἡ ἐπιχείρησις. Ὁ Θησέας τῆς ὑποσχέθηκε πώς στήν ἐπιστροφή θά περνοῦσε νά τήν ἐνημερώσῃ.

Πράγματι ὁ Θησέας συνέλαβε τόν ταῦρο καί τόν ἔδεσε ἀπό κέρατα γιά νά τόν ἐπιδείξῃ στούς Ἀθηναίους, ὥστε νά χαροῦν, πού ἀπαλλάχτηκαν ἀπό τόν ἄγριο ταῦρο. Στήν ἐπιστροφή του πράγματι πέρασε ἀπό τό φιλόξενο σπίτι τῆς γυναίκας. Ὅμως ἡ γυναίκα βρέθηκε νεκρή. Ὁ Θησέας παρά τή λύπη του κίνησε γιά τήν Ἀθήνα, σέρνοντας τόν ταῦρο. Μετά τήν ἐπίδειξή του στό λαό, τόν θυσίασε στόν Δελφίνιο Ἀπόλλωνα, καί κίνησε ξανά στό σπίτι τῆς νεκρῆς Ἐκάλης γιά νά τή θρηνήσῃ καί νά κάνει τίς νεκρικές σπονδές πού ἄρμοζαν στήν περίστασις.

Ἀργότερα πρός τιμῆν τῆς ἴδρυσε καινούργιο δῆμο, πού τόν ὀνόμασε Ἐκάλη, καί καθιέρωσε ἱερό πρός τιμή τοῦ Ἐκαλίου Διός (Ἐκαλον Δία), ὅπου καθιερώθηκε νά θυσιάζουσαν ὅλοι οἱ γειτονικοί δῆμοι τῆς τετραπόλεως, ἐνῶ καί ἄλλες γιορταστικές ἐκδηλώσεις καθιερώθηκαν καί τελοῦνταν στή διάρκεια τῆς γιορτῆς. Οἱ ἐκδηλώσεις αὐτές ὀνομάστηκαν «Ἐκαλήσια».

Ἡ συνάντησις τοῦ Θησέα μέ τήν Ἐκάλη στάθηκε ἀφορμή γιά πολλούς καλλιτέχνες νά διακοσμήσουν ἀγγεῖα καί διάφορες ἄλλες παραστάσεις.

Πληροφορίες μετά τά ἑλληνιστικά χρόνια γιά τήν Ἐκάλη δέν περισώζονται. Τό πυκνό πευκοδάσος τῆς περιοχῆς δέν ἦταν προσβάσιμο γιά τή δημιουργία οἰκισμοῦ. Ἡ περιοχή ἦταν καταφύγιο ἀγρίων ζώων καί ὁμάδων ληστῶν. Βέβαια σέ ἀργότερα μέ τήν ἐξάπλωσις τοῦ Εὐαγγελίου τοῦ Χριστοῦ καί τήν ἀνάπτυξιν τοῦ μοναχισμοῦ σέ κάποια σημεία τῆς Πεντέλης εἶχαν διαμορφωθεῖ μοναστήρια καί σέ ἀπόμακρες περιοχές ἀσκητήρια.

Όπως είναι γνωστό πρώτα σέ περιοχές τῆς Ἀνατολικῆς Ρωμαϊκῆς Αὐτοκρατορίας πολύ γρήγορα παράλληλα μέ τή διάδοση τῆς νέας πίστεως νά ἐμφανίζονται καί οἱ πρώτοι ἀναχωρητές. Κατά τόν 5ον αἰώνα στήν περιοχή τῆς Ἀττικῆς ἰδρύεται ἡ Μονή τῆς Καισαριανῆς, ἡ ὁποία ἀποτελεῖ ἕνα συγκροτημένο μοναστικό κέντρο πού προσφέρει σημαντικό ἔργο στήν περιώνυμο Ἀθήνα καί τήν Ἐκκλησία της. Ἀργότερα καί μετά τίς εἰκονομαχικές αἰρέσεις ἰδρύονται καί ἄλλες Μονές, ἡ Μονή Σκριπτοῦ (874) στήν περιοχή τῆς Βοιωτίας, ἡ Μονή τοῦ ὁσίου Λουκά (10ος αἰ.), ἡ Μονή Δαφνίου, ἐνῶ νεώτερες εἶναι οἱ Μονές Νταοῦ Πεντέλης, Ὁσίου Μελετίου Μυτιουπόλεως (Κιθαιρῶνος)

Στά νεώτερα χρόνια ἕνας ἄνθρωπος, ὁ Σπήλιος Ἀγαπητός, μέ ἀρκετή ἀγάπη γιά τήν Ἑλλάδα, «πολυσχιδῆς προσωπικότητα τῆς ἀθηναϊκῆς κοινωνίας, ὀραματιστής τῆς ιδέας τῆς κηπούπολης» (Ἰωάννης Κουμανούδης, «Ἡ Εκάλη πού ἐφυγε», Ἀθήνα 2001), συνέλαβε τήν ιδέα τῆς δημιουργίας τοῦ οἰκισμοῦ τῆς σύγχρονης Ἐκάλης. Τό μνημειῶδες ἔργο τοῦ κ. Κουμανούδη δίνει στόν ἐνδιαφερόμενο πλούσια στοιχεῖα γιά τήν ὅλη διαδρομή τοῦ οἰκισμοῦ.

Ἔτσι λοιπόν στά 1920 μέ πρωτοστάτη τόν Σπήλιο Ἀγαπητό καί μιά ομάδα διακεκριμένων φυσιολατρῶν δημιουργοῦν ἕνας πυρήνα, πού στόχευε στή δημιουργία ἐνός παραθεριστικοῦ οἰκισμοῦ (κηπουπόλεως), στήν περιοχή τῆς Ἐκάλης. Ὁ οἰκισμός ἀρχικά (1923) εἶχε μετρημένες κατοικίες, πού σταδιακά αὐξήθηκαν καί ὁ οἰκισμός ἄρχισε νά μορφοποιεῖται. Μιά ἀπό τίς προτεραιότητες τῶν οἰκιστῶν ἦταν ἡ ὑπαρξη Ἱεροῦ Ναοῦ γιά τίς λατρευτικές ἀνάγκες τῶν χριστιανῶν. Σάν πρῶτο βῆμα, γύρω στά 1925, ἔγινε ἡ κατασκευή τοῦ ναῖσκου τοῦ Ἁγίου Γεωργίου, πού βρίσκεται στήν ὁμώνυμη πλατεῖα τῆς Ἐκάλης. Ἀργότερα ὅταν ἡ Ἐκάλη ἀπλώνονταν καί οἱ κάτοικοι της πλήθαιναν, χρειάστηκε μεγαλύτερος Ναός καί σέ πῶ κεντρικό σημεῖο τοῦ οἰκισμοῦ. Κατά τή μαρτυρία τοῦ Ἐκαλιώτου κ. Στεφάνου Σκυλακάκη, ὁ πατέρας του Θεόδωρος κάτοικος τῆς Ἐκάλης διευθυντής μιᾶς μεγάλης τεχνικῆς Ἐταιρείας, ἡ ὁποία διαμόρφωνε τόν Ὁσιο Λουκά στή Βοιωτία, ἀνέλαβε μέ τό ἴδιο συνεργεῖο τήν ἀνέγερση τοῦ Ναοῦ, ὑπό τίς ὁδηγίες τοῦ Ἀρχιτέκτονος Σόλωνος Κυδωνιάτη, στά πρότυπα τοῦ ὁσίου Λουκά, μέ τήν ἴδια μορφή καί τά αὐτά ὑλικά μέ πέτρα Ἐκάλης. Οἱ ἐργασίες ἀνεγέρσεως ἄρχισαν τό 1928 καί περατώθηκαν στά 1934.

Μάλιστα καί δύο παλαιοί οἰκιστές, μακαριστοί πιά, οἱ Χριστόδουλος καί Παναγιώτης Νικολάκης, μοῦ εἶχαν διηγηθεῖ κάποια περιστατικά σχετικά μέ τίς ἐργασίες, καί γύρω ἀπό τό χρόνο τῶν οἰκοδομικῶν ἐργασιῶν. Καί οἱ δύο Ναξιῶτες τήν καταγωγή, βρέθηκαν νά ἐργάζονται σάν κηπουροί στήν κηπούπολη τῆς Ἐκάλης, καί ἐκτός τῆς κηπουρικῆς δούλεψαν στίς ἐκσκαφές τῶν θεμελίων, ἀλλά καί στό κτίσιμο τοῦ Ναοῦ. «Ὁ ἐνοριακός ναός τῆς Ἐκάλης τιμᾷ τήν αἰώνια μνήμη τῆς Κοίμησης τῆς Θεοτόκου καί τήν Ἁγία Μαρίνα...» κατά τόν κ. Γιάννη Κουμανούδη, αὐτά σημειώνει μεταξύ ἄλλων στό ἐκπληκτικό καί μνημειῶδες ἔργο του: «βλ. ἀν. σ. 64».

Ἀσφαλῶς μέ γοργό ρυθμό πρέπει νά ἔγινε ἡ ἀνοικοδόμηση τοῦ Ναοῦ μας. Τά ἐγκαίνια του τελέστηκαν στίς 15 Αὐγούστου 1937, ἀπό τόν Μητροπολίτη Τραπεζοῦντος Χρῦσανθο, μετέπειτα Ἀρχιεπίσκοπο Ἀθηνῶν, τῇ ἀδείᾳ τοῦ κυριάρχου

Μητροπολίτου Ἀττικῆς καί Μεγαρίδος Ἰακώβου Βαβανάτσου, ὁ ὁποῖος ἀπό τό 1936 εἶχε κατασταθεῖώς ὁ πρῶτος Μητροπολίτης Ἀττικῆς καί Μεγαρίδος.